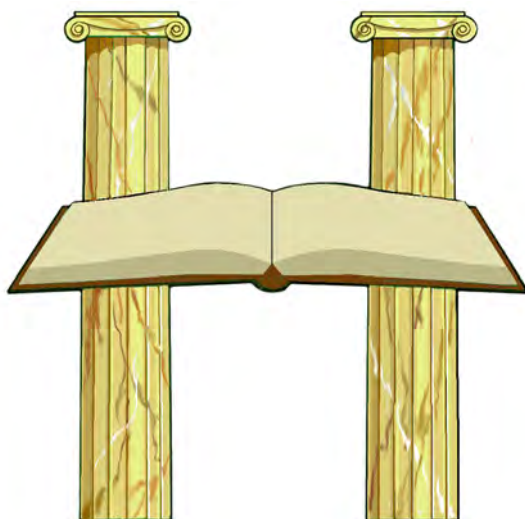

Programkatalog höstterminen 2018

HÄRNÖSANDS PENSIONÄRSUNIVERSITET

Brännaborg har alltsedan invigningen 1885 haft många roller i Härnösands kultur-, nöjes- och föreningsliv. Under hösten 2018 kommer HPU att ha en stor del av sin verksamhet, bl. a. månadsmötena, förlagd till denna anrika lokal.

Foto Örjan Leek, Profilbild

<http://www.harnosandspu.info>

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Åter har en termin passerat och det är dags att välja aktiviteter för nästa termin. Välkomna till höstens föreläsningar. Tack alla ni som är så flitiga att besöka våra aktiviteter och ett särskilt tack till Programkommittén som nu har jobbat fram ett nytt program för höstterminen. I höst får vi bekanta oss med frågor som:

- Hur har vädret påverkat historiska händelser?
- Sol, vind och vatten
- Indien och den växande hindunationalismen
- En utlandskorrespondent berättar
- Krisberedskap
- Landsbygd – Stad – Storstad
- Musik, konst och litteratur
- m.m.

Tidigare, när vi hade månadsmötena på Församlingshemmet, blev vi ibland så många att vi inte rymdes. Nu när vi har varit på Parkaden, där vi ryms, kommer det inte lika många. Det är ett dilemma och därför lägger vi höstens månadsmöten på Brännaborg. Dessutom har vi nu, efter två års utfrysning, lovats tillgång till Alfild Agrellsalen från och med i höst.

Vi har fått in 318 (193 i januari) mejladresser av c:a 700 medlemmar. En del har lämnat mejladressen flera gånger, en del har ingen mejladress och en del har ingen dator men för de som har mejladresser kommer ett nytt system för medlemsregistrering att innebära flera fördelar som beskrivs på sista sidan. Alla kommer att kunna delta på samma sätt som i dag. Ingen kommer att ställas utanför.

Programanmälningar och avgifter kommer att ske på samma sätt nu som tidigare, d.v.s. enligt anvisningarna på sida 4.

Vi ses till höstens föreläsningar

Men först och främst önskar styrelsen med mig en

Trevlig Sommar!

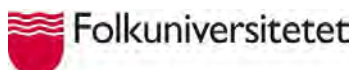
Älgsjö 2018-06-15

Anders Boström

**HÄRNÖSANDS
PENSIONÄRSUNIVERSITET**

i samarbete med

<http://www.harnosandspu.info>

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Vanligen förekommande frågor med svar		4
Månadsmöten september och oktober		5
Månadsmöten november och december		6
Deltagande i programmen Nr 10 – 18 föränmäls enligt anvisningarna på sida 4. Se även respektive katalogsida, där specifika förtydliganden kan förekomma.		
Nr 10 Föreläsningsserie	Vokalmusik från motett till kantat	7
Nr 11 Föreläsningsserie	Svensk populärmusik – från revymakare till Mello	8
Nr 12 Föreläsning	Torgny Lindgren och vårt långa samarbete	9
Nr 13 Föreläsningsserie	Sol, vind och vatten	10
Nr 14 Föreläsningsserie	Amerikabilder	11
Nr 15 Föreläsningsserie	Land och stad i norrländskt perspektiv	12
Nr 16 Föreläsning	På cykel jorden runt – för en bättre värld	13
Nr 17 Föreläsning	Är demokratin i fara?	14
Nr 18 Föreläsning	Indien – dröm, stormakt, problem	15
INGEN föränmälan till föreläsningarna G - L. Avgift för dessa betalas vid entrén.		
Föreläsning G	Stadsbyggande genom historien	16
Föreläsning H	Dialekter och ortnamn i Mellannorrland (2)	16
Föreläsning I	Historiebruk	17
Föreläsning J	Svenska deckare då och nu	17
Föreläsning K	Is there a picture on the wall?	18
Föreläsning L	Vädrets makt genom tiderna	18
	HPU:s styrelse fram till årsmötet 2019	19

VANLIGEN FÖREKOMMANDE FRÅGOR med svar

Får man delta i HPU:s aktiviteter utan att vara medlem?

Nej. Man måste ha betalat medlemsavgiften för att få delta i HPU:s aktiviteter.

Hur blir jag medlem i HPU?

Var och en som uppbär någon form av pension, eller har partner som uppbär pension, kan vara medlem. Medlemskapet förnyas i januari inför varje kalenderår, men man kan bli medlem när som helst under året. För kalenderåret 2018 är medlemsavgiften **150 kr**, som betalas till **plusgiro 20 71 86-8**. **Kom ihåg att ange namn, adress och även e-postadress, om du har en sådan!**

När betalar jag avgift för programmen nr 10 - 18?

Vill du bevista våra program nr 10 - 18 är föranmälan obligatorisk.

Avgifter för **programmen 10 - 12** betalas senast **12 september**.

För **programmen 13 - 15** ska avgifterna betalas senast **27 september**.

Avgifter för **programmen 16 - 17** betalas senast **22 oktober**.

Avgift för **program 18** betalas senast **16 november**.

Hur betalar jag avgiften för programmen?

All förbetalning görs till **Plusgirokonto 20 71 86-8**. Du kan använda det bilagda inbetalningskortet eller betala via din bank på internet. Ange namn på den som betalningen avser samt givetvis nummer på de program du betalar för. I och med detta är du anmäld. Någon speciell registreringsbekräftelse kommer inte att skickas ut.

Kan jag få tillbaka inbetald avgift om jag får förhinder att delta?

Återbetalning av avgift kan ske om anmälan om förhinder görs till kassör Bengt Pettersson (070-666 01 80) senast dagen före programmets startdatum.

Hur gör jag om jag missat anmälningstiden?

Om du inte haft möjlighet att anmäla dig i tid är du alltid välkommen att höra av dig till respektive kontaktperson. Vid besked att det finns platser kvar kan du anmäla dig genom att betala avgiften.

Kan jag gå på program i grannstädernas senioruniversitet?

HPU samarbetar med senioruniversiteten i Sollefteå (SIS), Sundsvall (SUS) samt Örnsköldsvik (ÖSU). HPU-medlemmar är därför välkomna att bevista deras program efter anmälan och mot erläggande av avgift för programmet. Omvänt gäller att medlemmar i SIS, SUS och ÖSU är välkomna till HPU:s utbud på samma villkor.

Hur får jag reda på förändringar som skett efter katalogens tryckning?

Ändring av tider och lokaler kan förekomma. Det kan även av utrymmesskäl bli anmälningsstopp före sista betaldatum för vissa populära program. Alla sådana förändringar kan du läsa om på HPU:s hemsida, **<http://www.harnosandspu.info>**. Där finner du också webbversionen av programkatalogen (Webbkatalogen), som uppdateras vid varje förändring i utbudet. Dessutom annonseras förändringar under Föreningsnytt i TÅ.

HÖSTENS MÅNADSMÖTEN (forts. på sida 6)

Kl. 13.00 på BRÄNNABORG, Brunnshusgatan 17

(endast för medlemmar)

▪ Onsdag 19 sep, kl. 13.00

Krisberedskap – varför då?

*Torbjörn Westman, beredskapsdirektör,
Länsstyrelsen*

Lokal: Brännaborg

De flesta av oss lever ett bekvämt liv och tar tillgången till värme och elektricitet, friskt dricksvatten i kranen, mat i affären och fungerande transporter för givet. Men det ökande beroendet av teknik och infrastruktur gör oss också mer sårbara för alla olika störningar.

Det behövs inte mer än ett längre strömavbrott för att allt det som vi uppfattar som självklart ska upphöra att fungera – lampor, datorer, kylskåp, toaletter, uppvärmning, vattenförsörjning och bankomater.

▪ Onsdag 24 okt, kl. 13.00

Tobaks i Härnösand

Sven-Åke Vest, f.d. fabrikschef

Lokal: Brännaborg

*Disponent Torsten Schauman (sittande, tvåa fr.v.)
har här samlat sina mest betrodda tjänstemän.
Året var 1910*

*Sven-Åke Vest, den siste
Tobakschefen, berättar, kåserar
och ger svar på frågor som han fått
och en hel del annat intressant
från sin tid på Tobaks. Epoken
Tobaks är än idag en historia
värd att minnas.*

*Varför finsk tobaksfabrik i
Härnösand?*

*Hur kom det sig att fabriken
hamnade i Härnösand?*

Varför ett torn?

*Du har kanske själv något du funderat över som du kan få
svar på denna dag.*

*Vesternorrlands Allebanda slog
på stort vid fabriken jubileum*

HÖSTENS MÅNADSMÖTEN (forts. från sida 5)

Kl. 13.00 på BRÄNNABORG, Brunnshusgatan 17
(endast för medlemmar)

▪ Onsdag 14 nov, kl. 13.00

Pehr Stenbergs levernesbeskrivning – ett öppet fönster mot den gustavianska tiden

*Fredrik Elgh, professor,
Umeå universitet*

Lokal: Brännaborg

Föreläsningen belyser levernesbeskrivningen, Pehr Stenbergs liv och det nioåriga arbetet med utgivningen av verket. Det finns nu i tryck, nästan 240 år efter det att författaren startade sitt skrivande.

Pehr Stenberg (1758–1824) växte upp i ett enkelt bondehem i byn Stöcke utanför Umeå. Han hade läshuvud och fick möjlighet att först gå i den lilla skolan i Umeå och senare studera till präst vid Åbo Kungliga Akademi. Efter studierna, som tog nästan 10 år, framförallt för att han försörjde sig som informator och hjälppräst, återvände Pehr till Västerbotten där han verkade som präst fram till sin död.

Levernesbeskrivningen är mycket detaljrik, levande och öppen hjärtig och lyfter fram decennierna runt sekelskiftet 1799/1800 i nytt och fräscht ljus.

▪ Onsdag 5 dec, kl. 13.00

Jultraditioner

*Sara Öhman, kulturarvspedagog,
Västernorrlands museum*

Lokal: Brännaborg

Julen – vår största högtid – innehåller många traditioner. Hur länge har vi firat jul och varför gör vi det?

På 1800-talet var Sverige fortfarande ett jordbruksland. Julens festligheter stod i stark kontrast till den spartanska vardagen som var så fylld av försakelser, arbete och strävan. Förberedelserna var många och viktiga inför årets längsta ledighet. Julen var något som både vuxna och barn såg fram emot.

Från vårt län finns många lokala berättelser och traditioner. Vissa lever kvar, medan andra glömts bort och ersatts av nya. Vi förflyttar oss bakåt i tiden och lyssnar till berättelserna.

Gårdstomten bakom knuten

NR 10

VOKALMUSIK FRÅN MOTETT TILL KANTAT

Föreläsare Peter Lyne, musiklärare, Härnösands folkhögskola

Datum 21, 28 september och 5, 12, 19, 26 oktober samt 9, 16 november

Tid Fredagar, kl. 13.00 – 15.30

Innehåll Vi följer utvecklingen av profan och sakral vokalmusik för tre eller flera stämmor, med eller utan ackompanjering, från renässansen till idag.

1. **Från motett till madrigal – vokalmusik i Italien under 1500-talet**
2. **Vokalmusik i Tyskland, Frankrike och England 1500 – 1650**
3. **Utvecklingen under barockepoken 1600 – 1700**
4. **J S Bach och övergången till klassicismen**
5. **Från Haydn till Schubert**
6. **Vokalmusik under romantiken – Mendelsohn, Schumann, Liszt, Bruckner**
7. **Part song, sakral musik med mera i England och Sverige 1850 - 1950**
8. **Gamla former får nytt innehåll – utvecklingen under 1900-talet fram till idag**

*Johann Sebastian Bach
(1685 - 1750)*

*Joseph Haydn
(1732 - 1809)*

*Felix Mendelssohn
(1809 - 1847)*

Avgift 400 kr, som betalas senast 12 september. Endast för medlemmar.

Lokal Härnösands folkhögskola, Murbergsvägen 32, sal B6

Kontaktperson Brita Hatt, 070-585 01 36, brita.hatt@telia.com

NR 11

SVENSK POPULÄRMUSIK

– från revymakare till Mello

Föreläsare	Åke Dahlbäck, musiklärare, jazzpianist m.m., Härnösand
Datum	22 och 29 september samt 6, 13 och 20 oktober
Tid	Lördagar, kl. 11.30 – 13.30
Innehåll	Kort om innehållet ...

1. Ett möte med grilljannar och förgyllda lergökar

2. Jag har en liten Radiola

3. Vikingarna anfaller!

4. Pop i topp – det är toppen i år

5. Lilla stjärna – det blir alltid värre framåt natten!

Vart och ett av de fem tillfällena ovan ger ett litet tvärsnitt kring olika genrer inom populärmusiken.

Avgift	250 kr, som betalas senast 12 september. Endast för medlemmar.
Lokal	Sambiblioteket, plan 4, Alfild Agrellsalen
Kontaktperson	Anita Ljunglöf, 070-333 84 76, anita.ljunglof@gmail.com

NR 12

TORGNY LINDGREN OCH VÅRT LÅNGA SAMARBETE

Föreläsare Eric Åkerlund, författare och dramatiker, Kisa

Datum och tid Onsdag 26 september, kl. 10.00 – 12.00

Om föreläsaren Efter debuten 1968 har Eric Åkerlund skrivit tolv böcker (prosa och lyrik) och tjugofem radio- och scenpjäser. Till detta ska läggas fjorton radio- och scenpjäser tillsammans med Torgny Lindgren. 2003 skrev de också romanen *Döden ett bekymmer*.

Innehåll Eric berättar om hur det är att skriva dramatik – och särskilt, hur det varit att skriva dramatik tillsammans med Torgny Lindgren. De började skriva pjäser tillsammans hösten 1982, mest som ett experiment. Vem som sedan skrivit vad när de följande pjäserna blivit till går inte att säga. Påstår de själva. De har däremot vittnat om ett glädjefyllt arbete, de har skämtat med åskådare och lyssnare men på djupaste allvar.

Av de två författarna och dramatikerna har uppstått en tredje – som i alla goda samtal. Och det är denne tredje som egentligen är ansvarig för deras pjäser. Hur de gått till väga, rent konkret, kommer att avhandlas. Lämpliga illustrationer utlovas också.

Avgift 100 kr, som betalas senast 12 september. Endast för medlemmar.

Lokal Murberget, Läns museet Västernorrland, Murbergsvägen 31, Hörsalen Theodor Hellman

Kontaktperson Kjell Bäckvall, 076-116 09 10, kjell.backvall@gmail.com

NR 13

SOL, VIND OCH VATTEN

– elförsörjningen i framtiden

Föreläsare Jon Olauson, tekn. dr, KTH, Stockholm
Joakim Byström, VD Absolicon, Härnösand

Datum och tid Fredag 5 oktober, kl. 09.30 – 11.30
Tisdag 9 oktober, kl. 13.00 – 15.00

Innehåll

1. Klarar vi oss med sol, vind och vatten hela året?

Jon Olauson forskar inom modellering av kraftsystem med hög andel förnybar energi. Hans mål är att undersöka hur man på bästa sätt kan genomföra omställningen till ett förnybart elsystem i Norden.

Föreläsningen ger en bakgrund till hur Sveriges och Nordens kraftsystem är uppbyggt samt vad vi kan förvänta oss inom de närmaste åren. Hur passar el från sol, vind och vatten in i vårt elsystem? Vad skiljer dagens kraftsystem från ett framtida helt förnybart – och är det önskvärt? Vilka är utmaningarna – och vad kostar det?

2. Koncentrerad solenergi – en del av lösningen på världens energiutmaning för industrier och fjärrvärmenät.

Joakim Byström har arbetat med att utveckla solfångare för kombinerad el- och värmeproduktion i många år och driver nu det framgångsrika företaget Absolicon.

Som 22-åring blev Joakim ordförande i Unga Forskare i Sverige och fick resa till bland annat klimatkonferensen i Kyoto.

Det starka engagemanget i klimatfrågan blev starten på ett arbete för att utveckla världens bästa solfångare för värme och el.

Avgift 100 kr, som betalas senast 27 september. Endast för medlemmar.

Lokal Sambiblioteket, plan 4, Alfild Agrellsalen

Kontaktperson Bengt Schibbye, 070-666 52 10, bengt@schibbye.se

NR 14

AMERIKABILDER

Thorsten Jonsson och Artur Lundkvist introducerar amerikansk litteratur i Sverige

Föreläsare	Anders Olsson, docent i engelska, Mittuniversitetet
Datum	10 oktober, 21, 28 november samt 6 och 12 december
Tid	Onsdagar, utom torsdag 6 dec. Alla tillfällen kl. 09.30 – 11.30
Innehåll	 <p>Intryck och bilder, föreställningar och myter. De amerikanska kontinenterna har under lång tid lockat oss européer och svenskar. I sina författarskap har Thorsten Jonsson och Artur Lundkvist förmedlat sina möten med Amerika och amerikansk litteratur. För Thorsten Jonssons del gäller det främst Nordamerika och USA; för Artur Lundkvists del främst Latinamerika. Amerikabilder finns i deras dikter och noveller, i deras essäer och reportage om Amerika, i deras översättningar av amerikansk litteratur. De Amerikabilder som Thorsten Jonsson och Artur Lundkvist berikade svenska läsare med under ett antal decennier av 1900-talet är ämnen för observationer, iakttagelser och reflektioner i höstens föreläsningsserie.</p> <ol style="list-style-type: none">Amerikabilder Thorsten Jonsson och Artur Lundkvist som journalister, översättare, författare och introduktörer.Som det brukar vara Thorsten Jonsson och novellen.Berättelser från Amerika; Sidor av Amerika: intryck och resonemang Thorsten Jonsson som översättare och introduktör.Liv som gräs; Vargen som föds av kärleken Artur Lundkvist och den amerikanska poesin.Vulkanisk kontinent; Diktare och avslöjare i Amerikas litteratur Artur Lundkvist som översättare och introduktör.
Avgift	250 kr som betalas senast 27 september. Endast för medlemmar.
Lokal	Sambiblioteket: 10 oktober i Alfhild Agrellsalen (plan 4) Övriga tillfällen i Olof Högbergsalen
Kontaktperson	Vibeke Marsling, 070-394 59 50, vibeke.marsling@gmail.com

NR 15

LAND OCH STAD I NORRLÄNDSKT PERSPEKTIV

Föreläsare Mats Jonsson, författare, Stockholm
Lars Westin, professor i regionalekonomi, CERUM, Umeå iniversitet
Arne Müller, journalist och författare, Umeå

Datum 18, 25 oktober samt 1 november

Tid Torsdagar, kl. 13.00 – 15.00

Innehåll

1. Klyfta mellan stad och land

Mats Jonsson har sina rötter i det lilla norrländska samhället Bollstabruk, en uppväxt som han beskrivit i flera kritikerrosade självbiografiska serieromaner.

Inför arbetet med den senaste serieromanen *Nya Norrland* ställde han sig frågan ”Var uppstår Sveriges välstånd och vart tar det vägen?”. I föreläsningen summerar Mats intrycken från sina resor och möten runt om i Sverige (och Norge!) under året då klyftan mellan stad och land kommit att bli en valfråga.

2. Regional tillväxt, stagnation och nedgång i Västernorrland

För Lars Westin är Norrlands utveckling från början av 1800-talet ett typexempel på en region med mycket snabb tillväxt via naturresursutvinning och modernisering, men även en oförmåga att ta nya steg i utvecklingen.

Det har inneburit att Västernorrlands andel av Sveriges befolkning nu är åter till situationen vid 1800-talets inledning. De negativa följdverkningarna har bl.a. blivit att Norrlands representation i Riksdagen minskat och att ytterligare satsningar på högre utbildning och vård kan ifrågasättas.

3. Ökande klyftor mellan städer och RESTEN!

Journalisten Arne Müller har under de senaste fem åren författat samhällskritiska och prisbelönda böcker på norrlandstemat.

Vad är det som gör att klyftan mellan storstäderna och resten av landet verkar växa år för år? Går det att se politiska åtgärder som kan få utvecklingen att bli mer balanserad? Det är de två huvudfrågor som han söker svaret på i den senaste boken *Stockholm, städerna och RESTEN*.

Avgift 150 kr, som betalas senast den 27 september. Endast för medlemmar.

Lokal Sambiblioteket, plan 4, Alfhild Agrellsalen

Kontaktperson KG Karlsson, 070-207 53 38, periastron@telia.com

NR 16

PÅ CYKEL JORDEN RUNT – FÖR EN BÄTTRE VÄRLD

Föreläsare Fredrika Ek, årets äventyrare 2017, Sundsvall

Datum och tid Tisdag 30 oktober, kl. 13.00 - 15.00

Innehåll Efter en lång cykelresa genom Europa 2013 upptäckte Fredrika tjusningen med långcykling; friheten och närheten till naturen. Då tändes tanken på att cykla jorden runt. Tänk att få uppleva världen i ett långsamt tempo, ta dagen som den kommer!

På kvinnodagen den 8 mars 2015 startade äventyret som tog henne 5 100 mil och över fem kontinenter innan hon tre år senare åter landade i sin hemstad Sundsvall. Hon valde att cykla ensam ”för att få den ultimata utmaningen” förklarar hon. Naturupplevelserna var många och storslagna, men det var mötet med människorna och främst kvinnorna som gjorde störst intryck. De får arbeta hårt för sitt uppehälle under mycket svåra situationer.

För varje cyklad mil hade 150 privatpersoner och företag lovat att bidra med pengar till Action Aid – allt från 10 öre till 10 kronor per cyklad mil. Action Aid är en biståndsorganisation som arbetar för att ge utsatta flickor och kvinnor möjligheter till ett drägligt liv utan fattigdom och förtryck. Insamlingen har nu genererat en hel miljon!

Avgift 100 kr, som betalas senast 22 oktober. Endast för medlemmar.

Lokal Brännaborg, Brunnshusgatan 17

Kontaktperson Bengt Schibbye, 070-666 52 10, bengt@schibbye.se

NR 17

ÄR DEMOKRATIN I FARA?

Föreläsare Vladislav Savic, utrikeskorrespondent, Stockholm

Datum och tid Måndag 5 november, kl. 13.00 – 15.00

Om föreläsaren

Vladislav Savic är mångårig utrikeskorrespondent vid Sveriges Radio och dess Eko-redaktion. Han har särskilt ägnat sig åt att bevaka och rapportera från Östeuropa, Ryssland och kring konflikterna i Mellanöstern.

Innehåll

Nationalismens framfart sätter demokratin på prov - och hotar samtidigt EU:s sammanhållning.

Vladislav Savic tecknar en problematisk bild av vad som händer i en lång rad länder i Europa, där liberala värderingar som yttrandefrihet, individens rättigheter och rättssäkerhet både ifrågasätts och monteras ned.

Donald Trump är inne på sitt andra år som president i USA och med honom vid rodret i USA håller en ny världsordning på att ta form. Nationalistiska, främlingsfientliga och högerpopulistiska partier växer runtom i Europa. De hämtar till stor del sin inspiration från den amerikanska s.k. alt-right-rörelsen, är styrka av Trumps framgångar och skapar ett globalt nätverk av högerextremister. Samtidigt befinner sig västvärldens politiska system i en skarp förändringsprocess.

Är demokratibegreppet så som vi formulerat det från 1945 och framåt hotat? Det är inte bara Trump som är på frammarsch utan även Putin i Ryssland, Erdogan i Turkiet samt Orbán i Ungern.

Avgift 100 kr, som betalas senast 22 oktober. Endast för medlemmar.

Lokal Sambiblioteket, plan 4, Alfild Agrellsalen

Kontaktperson Kjell Bäckvall, 076-116 09 10, kjell.backvall@gmail.com

NR 18

INDIEN – DRÖM, STORMAKT, PROBLEM

Föreläsare Ulla Gudmundson, skribent, diplomat,
tidigare bl.a. analyschef i UD

Datum och tid Tisdag 27 november, kl. 10.00 – 12.00

Innehåll Indien är ett land västerlänningar projicerat
sina drömmar och mardrömmar på. Historiskt
har drömmen om Indien i västerlandet varit
om ett land präglat av urgammal kultur, djup
andlighet och religiös tolerans, i kontrast till
västerländsk ytlighet och materialism.

Mahatma Gandhi blev en ikon för hela världen med sin kamp, utan
våld, för Indiens självständighet från brittisk kolonialism.

Men sedan självständigheten 1947 har mardrömmen om Indien
varit överbefolkning, svält, fattigdom,
underutveckling.

Idag drömmer många i västerlandet
om Indien som en allt större
exportmarknad för västerländska
varor. Indien har världens högsta
ekonomiska tillväxt och en växande
medelklass.

Indiens ledare drömmer om en framtida stormaktsroll, både
ekonomiskt, i en globaliserad värld, och politiskt. Idag har Indien
kärnvapen och ett eget rymdprogram.

Men mardrömmen, både för indier och ickeindier, är extrem-
nationalism, religiöst våld, växande miljöproblem och risken för
konflikt med den andra asiatiska giganten, Kina.

Kampen i Indien står om landets själva idé. Och även om historien.
Hur ska det gå för Indien?

Avgift 100 kr, som betalas senast 16 november. Endast för medlemmar.

Lokal Brännaborg, Brunnshusgatan 17

Kontaktperson Eva Proffe, 070-375 30 69, eva.proffe@gmail.com

Föreläsning G

STADSBYGGANDE GENOM HISTORIEN

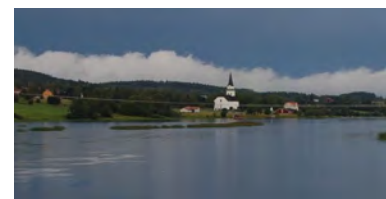
Föreläsare	Hans Gillgren, arkitekt SAR/MSA, Sundsvall
Datum och tid	Torsdag 4 oktober, kl. 13.00 – 15.00
Om föreläsaren	Hans Gillgren har arbetat med stadsplanering som utgår från och bygger vidare på stadens karaktär, formad av historien. Det har genom åren blivit översiktliga och detaljerade planer i ett antal svenska tätorter som Sundsvall, Härnösand, Umeå, Söderhamn, Uppsala, Tällberg, Leksand och flera andra.
Innehåll	Hur kommer det sig att staden formas som den gör? Vilka idéer och ideal har funnits och vad styr stadsbyggandet idag? Från antiken till funktionalismen har det funnits bestämda regler för hur städer ska byggas. Samtidigt är staden långlivad och forna tiders ideal och regelverk kan spåras långt efter att de ersatts med nya. Ska vi bevara det gamla eller riva och bygga nytt? Vad är det vi oftast bevarar och vad rivs? Detta blir en snabbkurs för den som vill lära känna städers stadsbyggnadskaraktär – med exempel från vår lokala historia.
Avgift	50 kr, som betalas vid entrén. Endast för medlemmar.
Lokal	Sambiblioteket, Olof Högbergsalen
Kontaktperson	Bengt Schibbye, 070-666 52 10, bengt@schibbye.se

Föreläsning H

DIALEKTER OCH ORTNAMN I MELLANNORRLAND (2)

Föreläsare	Kristina Neumüller, namnforskare, Namnarkivet i Uppsala Anna Westerberg, dialektolog, Dialekt- och folkminnesarkivet i Uppsala
Datum och tid	Måndag 8 oktober, kl. 13.00 – 15.00
Innehåll	Som en uppföljning till förra årets föredrag går nu föreläsarna vidare med en ytterligare fördjupning i de dialekter och ortnamn som man kan hitta i Mellannorrland. I centrum för föredraget står områdets kulturella förbindelser med andra delar av landet. I ortnamnsskicket i Mellannorrland finns det många drag som visar på samhörighet med norska namn, men det finns också en hel del likheter med namnskicket i östra Svealand. I föredraget diskuteras hur dessa västliga och sydliga drag ska tolkas och hur de kan ha uppstått. För dialekternas del kommer det framför allt att handla om förbindelser norrut, nämligen om hur ångermanländskan spreds med nybyggarna till södra Lappland och vidare.
Avgift	50 kr, som betalas vid entrén. Endast för medlemmar.
Lokal	Sambiblioteket, Olof Högbergsalen
Kontaktperson	Agnetha Höglund Sjölander, 070-528 08 54, agnethahs@gmail.com

Torps kyrka vid Ljungan. Namn på "-torp" är en av de ortnamnstyper som kommer att diskuteras i föredraget.

Föreläsning I HISTORIEBRUK

– kan man använda historia hur som helst?

Föreläsare	Jan Samuelson, professor i historia, Mittuniversitetet
Datum och tid	Tisdag 16 oktober, kl. 13.00 – 15.00
Innehåll	<p>Jan Samuelson tar upp olika aspekter av hur historia används eller inte används i samhället. Bruket av historia är ett område som det forskas om idag.</p> <p>Han kommer också att ge några exempel från sin egen forskning: Adels historiebruk på 1600 talet, hur man ”skapade” skidåkningens historia vid det förra sekel-skiftet samt vilken roll historien spelar i samband med livsmedel, i just detta fall öl.</p>
Avgift	50 kr, som betalas vid entrén. Endast för medlemmar.
Lokal	Sambiblioteket, Olof Högbergsalen
Kontaktperson	KG Karlsson, 070–207 53 38, periastron@telia.com

Föreläsning J SVENSKA DECKARE DÅ OCH NU

Föreläsare	Kerstin Bergman, docent i litteraturvetenskap, Lunds universitet
Datum och tid	Tisdag 6 november, kl. 13.00 – 15.00
Om föreläsaren	<p>Kerstin Bergman är deckarrecensent och medlem av Svenska deckarakademin. Hon är redaktör för <i>Deckarnas svenska landskap: Från Skåne till Lappland</i> (2014) och författare till <i>Swedish Crime Fiction: The Making of Nordic Noir</i> (2014) och <i>Kriminallitteratur: Utveckling, genrer, perspektiv</i> (2011, med S. Kärrholm), samt till en stor mängd akademiska och populärvetenskapliga artiklar om deckare. Som skribent och föreläsare inom deckarområdet driver hon företaget CrimeGarden och bloggar om deckare på crimegarden.se.</p>
Innehåll	<p>Deckarexperten Kerstin Bergman berättar om den svenska deckartraditionen med utgångspunkt i de olika deckargenrerna. Vad är egentligen typiskt för en pusseldeckare och hur skiljer sig en polisroman från en psykologisk thriller? Vem skriver vad och hur ser det ut på den svenska deckarscenen idag?</p>
Avgift	50 kr, som betalas vid entrén. Endast för medlemmar.
Lokal	Sambiblioteket, plan 4, Alfhild Agrellsalen
Kontaktperson	Agnetha Höglund Sjölander, 070-528 08 54, agnethahs@gmail.com

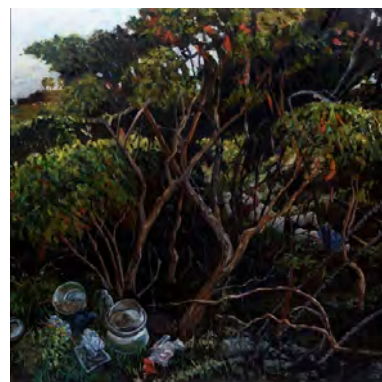

Foto Lars Clason

Föreläsning K

IS THERE A PICTURE ON THE WALL?

Föreläsare	Staffan Westerlund, konstnär, Härnösand
Datum och tid	Tisdag 13 november, kl. 13.00 – 15.00
Om föreläsaren	Staffan har arbetat som konstnär hela sitt liv och växlat mellan utställningar, uppdrag, beställningar och undervisning, bland annat som medialärare på Härnösands gymnasium. De senaste två åren har han valts ut till Vårsalongen på Liljewalchs i Stockholm.
Innehåll	Staffan berättar om sitt sätt att arbeta med konst. Det är en process att lära sig se: vad är det för något? Vad finns det bortom det först synbara, bortom egna fördomar, egna för givet tagna sanningar? Det blir ett lekfullt utforskande av landskapet, naturen och berättelsen – och mötet med det intuitiva. ”Det handlar om att upptäcka vad som pågår, att se hur det kan se ut och att frigöra mig från mitt eget seendes fördomar”, säger Staffan.
Avgift	50 kr, som betalas vid entrén. Endast för medlemmar.
Lokal	Sambiblioteket, plan 4, Alfild Agrellsalen
Kontaktperson	Bengt Schibbye, 070-666 52 10, bengt@schibbye.se

Föreläsning L

VÄDRETS MAKT GENOM TIDERNA

Föreläsare	Anders Persson, meteorolog, historiker och författare, Uppsala
Datum och tid	Torsdag 22 november, kl. 13.00 – 15.00
Om föreläsaren	Parallellt med sitt arbete som prognosmeteorolog på SMHI började Anders Persson forska i och skriva böcker om kritiska historiska skeenden. En av böckerna, om gerillakriget i Finland 1808, kom ut i fyra upplagor och inspirerade SVT och YLE till en dokumentär.

Slaget vid Svensksund, måln. av J.T. Schoultz

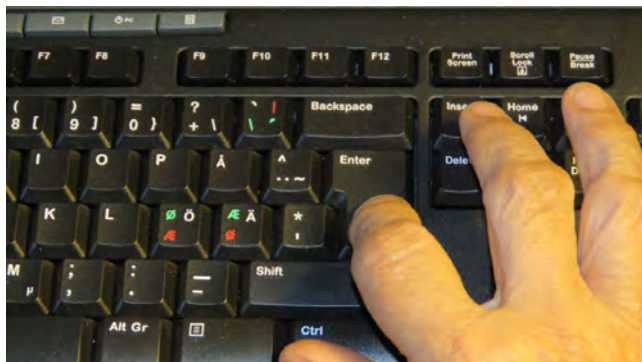
Innehåll	Under sitt forskningsarbete fick Anders bekräftat den gamla sanningen att vädret ofta spelat en viktig roll i historien. Genom sin meteorologiska erfarenhet kunde han, till skillnad från andra historiker, sätta in observationer av storm, skyfall och köld i ett större sammanhang och – icke minst – se hur försöken av huvudaktörerna att prognosera vädret spelat roll t. ex. vid Svensksund 1790, Sveaborg 1808 och Normandie 1944. I det senare fallet lyckades invasionen tack vare att prognosen inte var så bra. En nyhet som ledde till en intervju i BBC.
Avgift	50 kr, som betalas vid entrén. Endast för medlemmar.
Lokal	Sambiblioteket, plan 4, Alfild Agrellsalen
Kontaktperson	Kjell Bäckvall, 076-116 09 10, kjell.backvall@gmail.com

HPU:s STYRELSE FRAM TILL ÅRSMÖTET 2019

Ordförande	Anders Boström, 070-609 97 57 Älgsjö 155 871 92 Härnösand	abostrom155@gmail.com	
Vice ordf.	Östen Sahlin, 070-624 15 07 Blåbärsstigen 10 871 62 Härnösand	osten.sahlin@home.se	
Sekreterare	Rein Ärlemo, 070-667 83 93 Västra Ringvägen 128 871 42 Härnösand	rein.arlemo@gmail.com	
Kassör	Bengt Pettersson, 0611-762 31, 070-666 01 80 Sunne 204 871 92 Härnösand	bengt.stigsjo@yahoo.com	
Program- kommitté	Agnetha Höglund Sjölander, 070-528 08 54 Hällenyland 130 871 93 Härnösand	agnethahs@gmail.com	
	Kjell Bäckvall, 076-116 09 10 Södersundsvägen 46 871 65 Härnösand	kjell.backvall@gmail.com	
	Vibeke Marsling, 070-394 59 50 Södersundsvägen 46 871 65 Härnösand	vibeke.marsling@gmail.com	
	KG Karlsson, 070-207 53 38 Hov Villa Båtåsen 220 871 91 Härnösand	periastron@telia.com	
	Bengt Schibbye, 070-666 52 10 Gånsvik 182 871 66 Härnösand	bengt@schibbye.se	
	Margareta Brodin, 070-296 91 89 Rosenbäcksallén 31A 871 61 Härnösand	k.m.brodin@telia.com	
	Anita Ljunglöf, 070-333 84 76 Strengbergsgatan 28 871 33 Härnösand	anita.ljunglof@gmail.com	
	Valberedning	Eva Proffe, 070-375 30 69	eva.proffe@gmail.com
		Birgitta Bolander-Lundström, 070-276 95 30	birgitta.bolander2@comhem.se
Anders Huldt, 070-550 45 08		huldt.anders@gmail.com	
Revisorer	Seved Granberg, 070-646 54 31	seved.granberg@mbox301.tele2.se	
	Sven-Arne Staflund, 070-536 14 73	sastaflund@gmail.com	
Revisors- suppleant	Jan Nilsson, 070-369 49 08	jan.h.nilsson@telia.com	
Heders- ledamöter	Gunnar Nelvig	Adam Gönczi	
	Inger Axelson	Jan Nilsson	
	Inga-Lisa Sundqvist	Eva Proffe	

Nytt system för medlemsregistrering

Vi i styrelsen har vid flera medlemsmöten informerat om våra planer på att satsa på ett nytt digitaliserat medlemsregister. Föreningen har vuxit så att vi behöver ett bra hjälpmedel för att administrera medlemsregistret och även göra det möjligt för dig som medlem att anmäla dig till program via hemsidan. Det är bl.a. därför vi har tjuvat om att vi behöver samla in e-postadresser.

I det digitaliserade medlemsregistret kommer enbart namn, hemadress samt e-postadresser och mobilnummer att registreras. Vi kommer alltså inte att registrera personnummer.

Du som medlem kommer till att börja med att märka av denna förändring genom att själv kunna gå in på hemsidan och ändra dina uppgifter. Det innebär också att vi kan nå dig lättare, vid t.ex. ändring av lokal. Under hösten 2018 anmäler man sig till föreläsningar på samma sätt som tidigare. Se sida 4.

Du som inte har dator kommer att få hjälp med att registrera dig i medlemsregistret och att anmäla dig till de program du vill gå. Vi från styrelsen kommer under hösten och så länge det behövs, att finnas till hands för detta i samband med föreläsningar och medlemsmöten.

Följ den information vi fortlöpande kommer att ge på hemsidan under hösten.

Har du frågor, synpunkter eller behöver du hjälp kan du vända dig till
Östen Sahlin, 070-624 15 07.

HÄRNÖSANDS PENSIONÄRSUNIVERSITET

i samarbete med

<http://www.harnosandspu.info>